

Βασίλης Λυμπέρης - Ο τελευταίος θανατοποινίτης που εκτελέστηκε στην Ελλάδα

Παρασκευή, 25 Αυγούστου, 1972. Ώρα 05:49. Θέση «Δύο Αοράκια» Νέας Αλικαρνασσού, Ηρακλείου Κρήτης. Είναι η στιγμή που ο ήλιος ανατέλλει. Ο Βασίλης Λυμπέρης, στημένος απέναντι από το εκτελεστικό απόσπασμα, πέφτει νεκρός με 6 σφαίρες και γίνεται έτσι ο τελευταίος θανατοποινίτης στην Ελλάδα. Προηγουμένως, είχε καταδικαστεί με την εσχάτη των ποινών, γιατί έκαψε ζωντανούς, τα δυο του παιδιά, την γυναίκα του και την πεθερά του.

Το χρονικό της τραγωδίας, ξεκινά, όταν ο Βασίλης Λυμπέρης, ηλεκτρολόγος στο επάγγελμα, γνωρίστηκε με την σύζυγό του, Βασιλική Μάρκου, το Πάσχα του 1967, καθώς ο πατέρας του πρώτου, Γιώργος, είχε υποστεί έμφραγμα και είχε εισαχθεί στο Λαϊκό Νοσοκομείο. Στον ίδιο θάλαμο νοσηλευόταν και ο πατέρας της Βασιλικής. Η αρχική γνωριμία εξελίχθηκε σε ερωτική σχέση η οποία τον Δεκέμβριο του ίδιου κατέληξε σε γάμο (παρά την διαφωνία του πατέρα του Λυμπέρη), καθώς η Βασιλική είχε καταστεί έγκυος.

Το ζευγάρι εγκαταστάθηκε στο σπίτι των γονιών της Βασιλικής και στην αρχή τα πήγαιναν καλά, αν και αντιμετώπιζε οικονομικά προβλήματα, τα οποία επιδεινώθηκαν όταν ο Λυμπέρης έχασε τη δουλειά του. Μέχρι τότε στηρίζονταν οικονομικά στους γονείς τους.

Αυτή η οικονομική ανέχεια, έφερε γρήγορα προστριβές ανάμεσα στον Βασίλη Λυμπέρη και την γυναίκα του, αλλά και την πεθερά του, Αντιγόνη Μάρκου, η οποία όπως έλεγε, όχι μόνο είχε λόγο επί παντός επιστητού, αλλά δεν είχε δώσει και τα απαραίτητα εφόδια στην κόρη της για να «ανοίξει σπίτι» (δεν τα πήγαινε καλά με το νοικοκυριό). Αντίθετα, είχε καλή γνώμη για τον πεθερό του, ο οποίος δεν εμπλέκονταν στη ζωή του ζευγαριού.

Κατά τη διάρκεια του κοινού τους βίου, απέκτησαν δύο παιδιά και μετά από την πώληση ενός οικοπέδου της Βασιλικής, ο Λυμπέρης ανοίγει ένα κατάστημα με μπαταρίες, το οποίο όμως δεν πηγαίνει καλά και αναγκάζεται να το κλείσει.

Το γεγονός αυτό, καθώς και ο θάνατος του πεθερού του, επιδεινώνει τις ήδη τεταμένες σχέσεις.

Ο Βασίλης Λυμπέρης άρχισε να εργάζεται σε διάφορες δουλειές, αλλά η οικονομική τους κατάσταση παρέμενε δυσχερής και πολλές φορές αναγκάζονταν να δανείζονται για να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές ανάγκες. Η Βασιλική ήθελε να εργασθεί ώστε να συμβάλει στα οικογενειακά έξοδα ενώ, εν τω μεταξύ, περίμενε το δεύτερο παιδί της. Ο Βασίλης Λυμπέρης αρνιόταν κάθε τέτοια σκέψη. Οι συγκρούσεις του με τη Βασιλική αλλά κυρίως με την Αντιγόνη Μάρκου γίνονταν ολοένα και πιο πυκνές. Κάθε τόσο ζητούσε να πουλήσουν ένα ακόμα οικόπεδο. Συγγενείς των δύο γυναικών θα καταθέσουν αργότερα πως ο Λυμπέρης έφτανε στο σημείο να τις απειλεί για να επιτύχει τον σκοπό του. Τελικώς, το οικόπεδο πουλήθηκε και με ένα μέρος από το ποσό ο Λυμπέρης αγόρασε καινούργιο αυτοκίνητο. Το αυτοκίνητο με το οποίο πήγε το βράδυ της 4ης προς 5η Ιανουαρίου του 1972, στο σπίτι των Βριλησίων...

Στις 5 Ιανουαρίου του 1971, λίγο πριν από το δεύτερο τοκετό της, η Βασιλική παρέδωσε στον δικηγόρο της μία ιδιόγραφη διαθήκη. «Μεταξύ άλλων» είπε αργότερα ο ίδιος «έγραφε ότι αποκλήρωνε από την περιουσία της τον σύζυγό της, λόγω της απαράδεκτης συμπεριφορά του και πως την άφηνε στα παιδιά της. Ίσως φοβόταν μήπως πάθει κάτι κακό στη γέννα, επειδή το πρώτο της παιδί το είχε κάνει με καισαρική».

Μετά τη γέννηση και του δεύτερου παιδιού, η ρήξη στις σχέσεις του ζευγαριού έγινε οριστική. Η Βασιλική τότε κινεί διαδικασίες έκδοσης διαζυγίου. Την εποχή εκείνη, ο Βασίλης Λυμπέρης γνώρισε τη 18χρονη Μαρία Γκίκα. Τη σχέση του άντρα της με τη Μαρία Γκίκα, η Βασιλική την έμαθε από ένα τυχαίο περιστατικό. Λίγο καιρό, μετά τη γέννηση του δεύτερου παιδιού της πήγε να βρει τον Βασίλη Λυμπέρη στο μαγαζί του, με πρόθεση να συμφιλιωθούν και αυτός να επιστρέψει στο σπίτι. Η ίδια θα σημειώσει μετά στο ημερολόγιό της πως «την ώρα που ήμουνα εκεί, κτύπησε το τηλέφωνο και άκουσα το Βασίλη να αποκαλεί το συνομιλητή του με το όνομα Μαρία. Κατάλαβα ότι κάποια γυναίκα υπήρχε στη ζωή του. Του είπα ότι το διαζύγιο δεν επρόκειτο να του το δώσω. Έτσι, την άλλη μέρα, ήρθε και με βρήκε και, κλαίγοντας, μου είπε ότι, πράγματι συνδεόταν με τη Μαρία, ότι την αγαπούσε πολύ και ήθελε να την παντρευτεί. Μετά από λίγες ημέρες, όμως, ήρθε πάλι και μου ζήτησε να τον συγχωρέσω. Μου είπε επίσης ότι στο εξής θα ήταν καλός (...)».

Τους τελευταίους μήνες του 1971, στη ζωή του Βασίλη Λυμπέρη επικρατούσε

τρικυμία. Η αδιέξοδη σχέση του με τη Μαρία Γκίκα και η κρίση στις σχέσεις του με τη Βασιλική και τα παιδιά του «ροκάνιζαν» όλα τα αποθέματα της ψυχικής του αντοχής. Την παραμονή των Χριστουγέννων του 1971, Λυμπέρης αγόρασε μερικά δώρα και πήγε στα Βριλήσσια για να επισκεφθεί τη γυναίκα και τα παιδιά του. Όμως δεν του επέτρεψαν να μπει στο σπίτι και έτσι πήρε τα παιδιά, για λίγη ώρα, μέσα στο αυτοκίνητο. Ορισμένοι μάρτυρες ανέφεραν πως η ενέργεια αυτή του Λυμπέρη ήταν ιδιοτελής, καθώς έτσι πίστευε πως θα μπορούσε να αμβλύνει τις αντιρρήσεις της Βασιλικής και να την πείσει να πουλήσει ένα ακόμα περιουσιακό της στοιχείο.

Τις πρώτες ημέρες του 1972, η ιδέα της φωτιάς πυράκτωνε, πλέον, το μυαλό του Βασίλη Λυμπέρη. Και το βράδυ της 4ης προς 5η Ιανουαρίου, είχε εισέλθει πια σε μια αμετάκλητη διαδρομή. Αργότερα, ο ίδιος θα πει ότι, εκείνο το βράδυ η ιδέα της φωτιάς τον είχε κυριεύσει πλήρως. Προσπάθησε να τη διώξει και για το λόγο αυτό πήγε στον κινηματογράφο και είδε την ελληνική ταινία «Η κόρη του ήλιου» (σκην.: Ντ. Δημόπουλος). Τη στιγμή που το αναμμένο σπίρτο έπεφτε πάνω στη χυμένη βενζίνη, έκλεινε οριστικά ένας κύκλος .

Το χρονικό του εγκλήματος

✘ Ήταν 5:10 το πρωί της 5ης Ιανουαρίου 1972, όταν ο 30χρονος Αντώνης Στρογγυλούδης, περνώντας έξω από τη μονοκατοικία στο τέρμα της οδού 28ης Οκτωβρίου στα Βριλήσσια Αττικής (Μεταμόρφωση Χαλανδρίου), αντιλήφθηκε καπνούς να βγαίνουν από το εσωτερικό και τη στέγη της. Ήταν το σπίτι που διέμενε η 25χρονη νύφη του (αδελφή της γυναίκας του) Βασιλική Λυμπέρη και η μητέρα της Αντιγόνη Μάρκου, 48 ετών. Μαζί με έναν ξάδελφό του και έναν ακόμα γείτονα πλησίασαν το καμένο σπίτι. Έσπρωξαν ελαφρά την καμένη πόρτα και αντίκρισαν ένα φρικτό θέαμα. Πίσω από αυτήν βρίσκονταν τα απανθρακωμένα σώματα των δύο παιδιών της Βασιλικής Λυμπέρη, της 3χρονης Παναγιώτας και του ενός έτους Γιωργάκη, της Αντιγόνης Μάρκου και της Βασιλικής Λυμπέρη. Κάνοντας έναν γρήγορο έλεγχο, διαπίστωσαν πως η Βασιλική ανέπνεε ακόμα, αλλά η κατάστασή της ήταν ιδιαιτέρως κρίσιμη. Το σώμα της ήταν παντού καμένο και μόνο στην περιοχή του στομαχιού διακρινόταν το δέρμα. Με γρήγορες κινήσεις τη μετέφεραν στο αυτοκίνητο του Αντ. Στρογγυλούδη και με αυτό στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο. Η πρώτη εντύπωση που σχηματίσθηκε ήταν πως το σπίτι είχε πιάσει φωτιά και τα τέσσερα θύματα είχαν εγκλωβιστεί στις φλόγες.

Η Βασιλική πάλεψε για τη ζωή της περίπου 20 ώρες. Τα μεσάνυχτα της 5ης Ιανουαρίου εξέπνευσε. Όμως, στις 10 το πρωί, είχε προλάβει να αποκαλύψει την

αλήθεια σε μία θεία της, την καλόγρια Φιλοθέη (Αθηνά Μάρκου), η οποία βρισκόταν δίπλα της από τις πρώτες ώρες που είχε μεταφερθεί στο νοσοκομείο. «Κοιμόμουνα και άκουσα θόρυβο» είπε στη συγγενή της η Βασιλική, που παρά την κατάστασή της διατηρούσε ακόμα τη διαύγειά της. «Σηκώθηκα από το κρεβάτι μου και είδα τον άνδρα μου να σκορπά με ένα δοχείο βενζίνη (...). Μόλις με είδε, μου φώναξε πως θα πληρώσω για όλα. Του φώναξα πως είναι κακούργος και έβαλα τις φωνές, αλλά κανείς δεν με άκουγε. Με άρπαξε και με πέταξε στις φλόγες και με κρατούσε να καώ ζωντανή. Έκλεισε και την πόρτα για να μην γλιτώσουμε». Η Αθηνά Μάρκου ενημέρωσε αμέσως τον γιατρό Νικ. Σγούρδα, ο οποίος με τη σειρά του ειδοποίησε τους αστυνομικούς. Στους τελευταίους, η Βασιλική επανέλαβε όσα είχε πει στη θεία της.

Η πληροφορία μεταδόθηκε αμέσως στους αξιωματικούς, που ήταν υπεύθυνοι για τις έρευνες και βρίσκονταν ήδη στην περιοχή του συμβάντος. Όταν συνελήφθη ο Λυμπέρης, παραδέχτηκε αμέσως την ενοχή του. «Εγώ το έκανα» είπε στους αστυνομικούς «αλλά δεν ήθελα να κάνω κακό στα παιδιά μου. Αιτία ήταν η πεθερά μου». Ο αδελφός του Δημήτρης αδυνατούσε να το πιστέψει.

Ο Βασίλης Λυμπέρης μεταφέρθηκε αμέσως στο Τμήμα Χαλανδρίου, όπου αβίαστα ομολόγησε το έγκλημα και έκανε την πλήρη περιγραφή του, κατονομάζοντας παράλληλα και τους συνεργούς του: επρόκειτο για τον 17χρονο εργατοτεχνίτη Πάυλο Αγγελόπουλο (στον οποίο είχε υποσχεθεί να δωρίσει ένα αυτοκίνητο), τον 24χρονο εργάτη, ξάδελφο του προηγούμενου, Θόδωρο Καπρέτσο και τον 20χρονο Θανάση Σταμάτη (στους τελευταίους είχε υποσχεθεί χρήματα).

Το βράδυ της Δευτέρας 4 Ιανουαρίου, ο Βασίλης Λυμπέρης συνάντησε τον Πάυλο Αγγελόπουλο και τον Θεόδωρο Καπρέτσο σε μία ταβέρνα και τους ξαναμίλησε για το σχέδιό του. Ήθελε να τρομοκρατήσει την Αντιγόνη Μάρκου, ώστε να πάψει να δημιουργεί εμπόδια στην σχέση του με τη σύζυγο και τα παιδιά του. Ο Βασίλης Λυμπέρης επανέλαβε τις υποσχέσεις του για το αυτοκίνητο και χρήματα που θα τους έδινε αν τον βοηθούσαν. Και οι τρεις, ήπιαν πολύ εκείνο το βράδυ. Ο Πάυλος Αγγελόπουλος θα πει αργότερα σε μία συνέντευξη πως «αν δεν υπήρχε το ποτό, δεν θα γινότανε αυτή η καταστροφή». Αποφασίσθηκε να δράσουν το ίδιο βράδυ. Αλλά ο Π. Αγγελόπουλος είχε έναν δισταγμό. Θυμάται ο ίδιος: «Πριν πάμε στο σπίτι, του λέω (σ.σ.: του Β. Λυμπέρη): “Και αν είναι μέσα η γυναίκα σου και τα παιδιά σου;” και με πήρε και με πήγε σε ένα περίπτερο και σήκωσε το τηλέφωνο η πεθερά του. Της λέει: “Θέλω να έρθω να δω τη γυναίκα μου και τα παιδιά μου”. Και του απαντάει: “Δεν είναι εδώ. Λείπουνε στο Πέραμα. Θα έρθουν μετά από

πέντε μέρες. Και εγώ θα φύγω"». Αργότερα, έγινε γνωστό ότι ο Β. Λυμπέρης είχε τηλεφωνήσει ξανά στην πεθερά του την προηγούμενη ημέρα και εκείνη του είχε απαντήσει με τον ίδιο τρόπο. Με το αυτοκίνητο του Β. Λυμπέρη, ξεκίνησαν και οι τρεις για την περιοχή των Βριλησίων. Από το δρόμο, ο Θ. Καπρέτσος αγόρασε δύο κουτιά σπίρτα. Στο πορτ-παγκάζ του αυτοκινήτου υπήρχαν δύο ζευγάρια χοντρά γάντια και τρία μπιτόνια με βενζίνη, που ο Β. Λυμπέρης είχε προμηθευτεί νωρίτερα.

Λίγη ώρα μετά τα μεσάνυχτα, έφθασαν κοντά στο σπίτι. «Αθόρυβα σταμάτησε το μικρό αυτοκίνητο στο χέρσο χωράφι, λίγες εκατοντάδες μέτρα μακριά από το στόχο» θα γράψει η εφημερίδα «Απογευματινή» στις 7 Ιανουαρίου 1972. Με αργά, αθόρυβα πατήματα προχώρησαν προς την είσοδο του σπιτιού. «Ξέραμε ότι ήταν ένας άνθρωπος μέσα» θα πει αργότερα ο Π. Αγγελόπουλος «αλλά πιστεύαμε ότι δεν θα πάθει τίποτα. Το μυαλό όλων μας δεν λειτουργούσε. Είχε σταματήσει. Δεν μπορούσαμε να σκεφτούμε. Επηρεασμένοι από το αλκοόλ δεν μπορούσαμε να σκεφτούμε τι θα συμβεί». Πριν μπουν στο σπίτι, φόρεσαν τα γάντια για να μην αφήσουν ίχνη. Ο Β. Λυμπέρης άνοιξε την πόρτα με τα δικά του κλειδιά και αφουγκράστηκε. Μετά και οι δύο προχώρησαν στο εσωτερικό του σπιτιού κρατώντας από έναν κουβά στο χέρι. Τον τρίτο τον είχαν αφήσει έξω από την είσοδο. Με την υπόδειξη του Β. Λυμπέρη, ο Π. Αγγελόπουλος κινήθηκε προς τα δεξιά όπου βρισκόταν το δωμάτιο της Αντ. Μάρκου. Στο δωμάτιο της, μέσα στην κούνια του, κοιμόταν το μικρό αγόρι του ζεύγους. Άδειασε τον κουβά με τη βενζίνη κάτω από το κρεβάτι της Αντ. Μάρκου. Δύο σπίρτα έσπασαν στα χέρια του, το τρίτο άναψε. Η φωτιά ξέσπασε ακαριαία και συνοδεύτηκε από έναν έντονο κρότο. Ήταν η στιγμή που ο Β. Λυμπέρης έμπαινε στο άλλο δωμάτιο, όπου κοιμόταν η Βασιλική με την κόρη τους. Η δυνατή λάμψη και ο ήχος της έκρηξης από την ανάφλεξη της βενζίνης στο διπλανό δωμάτιο, ξύπνησε την Βασιλική και την μικρή Παναγιώτα. Από το κρεβάτι της ακόμα, πρόλαβε να δει τον Β. Λυμπέρη να σκορπίζει τη βενζίνη στο πάτωμα και να ανάβει ένα σπίρτο. Η Παναγιώτα άρχισε να κλαίει. Η Βασιλική χίμηξε πάνω του ουρλιάζοντας. Ο Β. Λυμπέρης τα 'χασε. Δεν φανταζόταν πως ήταν και τα παιδιά του μέσα στο σπίτι. Άκουσε γύρω του τον ήχο τζαμιών που έσπαγαν από τη θερμοκρασία και τις φωνές τρόμου της Αντιγόνης Μάρκου και του γιου του. Είδε τα τρομαγμένα μάτια της κόρης του και τη Βασιλική να του επιτίθεται. Την έσπρωξε με δύναμη στο κρεβάτι. Είχε φτάσει στα όριά του και εκείνη τη στιγμή τα δρασκέλιζε!

Άναψε ένα σπίρτο και το πέταξε στο υγρό, από τη βενζίνη, πάτωμα. Η Βασιλική και

η κόρη του έκαναν μια απέλπιδα προσπάθεια να γλιτώσουν. Ο Β. Λυμπέρης δεν έλεγχε πια τις αντιδράσεις του και με μια καρέκλα έσπρωξε τα σώματά τους στις φλόγες. Στην προσπάθειά του αυτή, οι φλόγες τον έκαψαν ελαφρά στη μύτη, το μάγουλο, το λαιμό και καψάλισαν μερικές τρίχες από τα μαλλιά του. Η Βασιλική προσπάθησε να πλησιάσει τη τηλεφωνική συσκευή για να ζητήσει βοήθεια, αλλά ο Β. Λυμπέρης την έριξε ξανά μέσα στις φλόγες και με το πόδι του την πάτησε στο στήθος, ώστε αυτή να μην μπορεί να κινηθεί.

Δεν είχαν περάσει παρά ελάχιστα λεπτά, από τη στιγμή που οι δύο άνδρες είχαν εισέλθει στο σπίτι, όταν ο Π. Αγγελόπουλος αντιλήφθηκε μόλις τότε πως στο σπίτι βρίσκονταν και τα παιδιά. «Τι κάνεις; Είναι και τα παιδιά σου εδώ!» φώναξε προς τον Β. Λυμπέρη. Αλλά αυτός, πια, δεν άκουγε. Με την καρέκλα και το σώμα του απωθούσε τη σύζυγο και την κόρη του μέσα στο φλεγόμενο υπνοδωμάτιο. Ο Π. Αγγελόπουλος βρέθηκε σε απόγνωση. Οι φλόγες που έγλυφαν τους τοίχους, η μυρωδιά της καμένης σάρκας, ο σπαραγμός στις κραυγές των θυμάτων, άπλωναν παντού ένα ζοφερό, εφιαλτικό σκηνικό. Άρπαξε τον τρίτο κουβά και τον έριξε προς τον Β. Λυμπέρη, αλλά αυτός τραβήχτηκε γρήγορα και γλίτωσε, με ελαφρά εγκαύματα στην αριστερή κνήμη. «Δεν ήθελε ο Λυμπέρης να σταματήσουμε με τίποτα. Προσπάθησα να τον σταματήσω αλλά απέτυχα. Με έναν τρόπο που εκείνη τη στιγμή δεν ξέρω αν ήταν σωστός ή λάθος» εξομολογήθηκε αργότερα ο Π. Αγγελόπουλος.

Αμέσως μετά, ο Β. Λυμπέρης έτρεξε προς την έξοδο του σπιτιού, ακολουθούμενος από τον συνεργό του. Κάποιες πληροφορίες ανέφεραν πως βγαίνοντας από το σπίτι, κλείδωσε την εξωτερική πόρτα για να εγκλωβίσει στο εσωτερικό τα θύματα. Την ώρα που οι τρεις άνδρες απομακρύνονταν με το αυτοκίνητο, το σπίτι είχε τυλιχθεί στις φλόγες. Μέσα, τρεις άνθρωποι άφηναν την τελευταία τους πνοή, ενώ η Βασιλική ανέπνεε ακόμα, αλλά με βαριά εγκαύματα σε ολόκληρο το σώμα της ...

Μετά το έγκλημα συμφώνησαν να προβάλλουν ως άλλοθι πως την ώρα των φόνων έπαιζαν χαρτιά στο δωμάτιο του Β. Λυμπέρη, ενώ για τα εγκαύματά του επινοήθηκε η δικαιολογία με την ανατίναξη ενός καμινέτου. Μετά, ο Βασίλης Λυμπέρης πήγε στο δωμάτιό του. Ξυρίστηκε, έβαλε λίγη βαζελίνη στα καμένα σημεία του προσώπου του και κοιμήθηκε.

Η δίκη

Η δίκη για την υπόθεση, πραγματοποιήθηκε στο Πενταμελές Εφετείο Αθηνών (Κακουργιοδικείο) στις 5, 6 και 7 Μαΐου 1972. Οι Β. Λυμπέρης και ο Π. Αγγελόπουλος κατηγορούνταν για τέσσερις δολοφονίες εκ προθέσεως ιδιάζόντως ειδεχθείς και διακεκριμένη

φθορά δια πυρός, ο Θ. Καπρέτσος για απλή συνέργια και στις δύο πράξεις των δύο προηγουμένων, ενώ ο Θ. Σταμάτης για υπόθαλψη εγκληματία. Οι αίθουσα του δικαστηρίου είχε κατακλυσθεί από κόσμο, που ζητούσε την παραδειγματική τιμωρία, τόσο του Β. Λυμπέρη, όσο και των άλλων τριών κατηγορουμένων.

Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, η έδρα προσπάθησε να διερευνήσει τα βαθύτερα αίτια της πράξης του Β. Λυμπέρη και των άλλων τριών. Οι μάρτυρες κατηγορίας κατέθεσαν πως «η διάσταση του Βασίλη με τη Βασιλική, άρχισε μετά τη γέννηση του δεύτερου παιδιού τους» (κατάθεση Ευαγ. Στρογγυλούδη, αδελφής της Βασιλικής), ότι «ο Λυμπέρης δεν αγαπούσε τη Βασιλική, την παντρεύτηκε για την περιουσία της, πωλούσε τα κτήματά της και τα χρήματα που έπαιρνε τα σπαταλούσε εδώ και εκεί, άσκοπα. Η Βασιλική έκανε πολλές φορές παράπονα ότι δεν περνάει καλά μαζί του και πως έκανε άσχημα που δεν μας άκουσε και τον παντρεύτηκε» (κατάθεση Αντ. Στρογγυλούδη, συζύγου της προηγουμένης) και πως «η οικογένεια Μάρκου (σ.σ.:η οικογένεια των θυμάτων) επρόκειτο περί αρίστης οικογενείας και όταν μπήκε ο Λυμπέρης στην οικογένεια, άρχισε η κατάρρευση» (κατάθεση Χρ. Καραχάλιου, δικηγόρου της Βασιλικής).

Από την πλευρά τους, οι μάρτυρες υπεράσπισης χαρακτήρισαν τον Βασίλη Λυμπέρη ως έναν καλό πατέρα, ο οποίος «αγαπούσε πολύ τα παιδιά του και δεν μιλούσε άσχημα για τη γυναίκα του, αλλά μόνο με την πεθερά του δεν τα πήγαινε καλά» (κατάθεση Ι. Κελαϊδή, συναδέλφου του Β. Λυμπέρη), ότι «ήταν φοβιτσιάρης» (κατάθεση του ίδιου μάρτυρα), πως «συναντούσε τη γυναίκα του κρυφά από την πεθερά του, στο Πεδίο του Άρεως, για να μπορεί να βλέπει τα παιδιά του» (κατάθεση Δ. Λυμπέρη, αδελφού του κατηγορουμένου) και τέλος πως «αγαπούσε τα παιδιά του» και «έδινε 500 δραχ. το μήνα για τη διατροφή τους» (κατάθεση Δ. Κουβαρά).

Ο ίδιος ο Βασίλης Λυμπέρης, στην απολογία του επέμεινε πως δεν κατάλαβε ότι, εκείνο το βράδυ, τα παιδιά του βρίσκονταν στο σπίτι των Βριλησίων, πως είναι μετανιωμένος για ό,τι έγινε και ότι δεν είναι κακούργος. Οι άλλοι τρεις κατηγορούμενοι προσπάθησαν να μεταφέρουν το βάρος των ευθυνών στον Β. Λυμπέρη, ώστε να ελαφρύνουν τη δική τους θέση.

Η απολογία του Βασίλη Λυμπέρη

Μεταξύ άλλων, ο Λυμπέρης ανέφερε στην απολογία του:

«Από την πρώτη στιγμή που παντρευτήκαμε με τη Βασιλική, η πεθερά μου έπαιρνε σε όλα τα θέματα το μέρος της κόρης της. Αντίθετα, ο πεθερός μου ήταν αμερόληπτος άνθρωπος και συχνά έλεγε στην πεθερά μου να μην ανακατεύεται. (...) Παντρεύτηκα πριν γνωρίσω καλά τη γυναίκα μου και μετά το γάμο μου διεπίστωσα ότι δεν τα κατάφερνε στο νοικοκυριό. Γι αυτό, δεν έφταιγε τόσο η γυναίκα μου, όσο η πεθερά μου που δεν της το είχε μάθει. Δεν είχαμε ακόμα παιδιά και είπα στη γυναίκα μου να χωρίσουμε τότε που ήταν πιο εύκολο, επειδή δεν ταιριάζαμε στον χαρακτήρα. Έφυγα και κατέβηκα στους γονείς μου που με συμβούλεψαν να γυρίσω στη γυναίκα μου. Κατάλαβα το λάθος μου και επέστρεψα (...)».

«Οι σχέσεις μου με την πεθερά μου χειροτέρευαν και δεν μπορούσα να δω τα παιδιά μου. (...) Αιτία ήταν κάποια λεφτά που μου είχε δώσει και δεν τα είχα επιστρέψει. Έτσι, αναγκάστηκα να ξαναφύγω από τα Βριλήσσια. Αυτή τη φορά, η γυναίκα μου δεν με ακολούθησε. Η μάνα της και οι συγγενείς της την απειλούσαν πως αν με ακολουθούσε θα την αποκλήρωναν. Έτσι, όταν μου πρότεινε να χωρίσουμε δέχτηκα με τον όρο ότι το διαζύγιο θα έβγαινε για ασυμφωνία χαρακτήρων και θα έπαιρνα το αγοράκι μας, όταν μεγάλωνε. Μετά τα παιδιά μου δεν τα έβλεπα πια. Στο σπίτι δεν με άφηναν να μπω. Ήδη είχα αρχίσει να πληρώνω 2.000 δρχ. το μήνα για διατροφή. Τότε, η γυναίκα μου, επηρεασμένη από τη μητέρα της, θέλησε να βγάλει το διαζύγιο εις βάρος μου, ότι δήθεν είμαι βάνουσος και τέτοια (σ.σ.: η αίτηση διαζυγίου επρόκειτο να συζητηθεί στις 18 Ιανουαρίου 1972)».

«Στο μυαλό μου άρχισαν να περνούν διάφορες σκέψεις για το τι έπρεπε να κάνω για να ξανακερδίσω τη γυναίκα και τα παιδιά μου. (...) Ήθελα να αποφύγω την κακή σκέψη, αλλά ο σατανάς με εκμεταλλεύθηκε. Στο μυαλό μου στριφογύριζε η ιδέα της φωτιάς. Δεν ήθελα, όμως, να πάω φυλακή. Ήθελα να κάψω μόνο το σπίτι, χωρίς να με δει η πεθερά μου. Πίστευα ότι τότε η γυναίκα μου και τα παιδιά μου δεν θα είχαν που να μείνουν και θα ξαναγύριζαν κοντά μου. (...) Έφθασα σε αυτό το σημείο γιατί ήθελα να κερδίσω τα παιδιά μου. (...) Ήθελα να το αποφύγω, αν μπορούσα, αλλά η ιδέα αυτή δεν ξεκολλούσε από το μυαλό μου. (...) Στην αρχή σκεφτόμουν να το κάνω μόνος μου. Δεν είχα θάρρος, όμως. Ποτέ ως τότε δεν είχα παρανομήσει. Σεβόμουν τους νόμους της κοινωνίας. Έτσι, έκανα την πρόταση στον Αγγελόπουλο και τον Καπρέτσο (...)».

Η ετυμηγορία του δικαστηρίου

Στην αγόρευσή του, ο εισαγγελέας είπε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Ο εγκληματικός χαρακτήρας του Λυμπέρη που προϋπήρχε, τελειοποιήθηκε με την εγκατάστασή του στην πανσιόν της οδού Σωνιέρου και με τον έρωτά του προς τη Μαρία Γκίκα. Δύο, συνεπώς, είναι τα ελατήρια του Λυμπέρη: να κληρονομήσει τη σύζυγό του και να παντρευτεί τη Μαρία. Το έγκλημα διαπράχθηκε εν γνώσει του Λυμπέρη ότι, όλοι βρισκόntonταν μέσα στο σπίτι. Φρονώ ότι, η προμελέτη του εγκλήματος προέκυψε κατά τρόπο σαφή εκ της ακροαματικής διαδικασίας. Για πρώτη φορά στα εγκληματικά χρονικά της χώρας μας, εμφανίζεται έγκλημα τέτοιων διαστάσεων. Και δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί απεχθές».

Το πρωί της 7ης Μαΐου, μετά από διάσκεψη 45 λεπτών, το δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του, με την οποία έκρινε τους κατηγορουμένους ενόχους και επέβαλε:

- στον Βασίλη Λυμπέρη, την ποινή «τετράκις εις θάνατον», για τη δολοφονία της γυναίκας, της πεθεράς και των δύο παιδιών του και ποινή φυλάκισης 5 ετών για φθορά ξένης περιουσίας,
- στον Παύλο Αγγελόπουλο τις ίδιες ακριβώς ποινές,
- στον Θεόδωρο Καπρέτσο, την ποινή της «τετράκις ισοβίας καθείρξεως» για τους φόνους και ποινή φυλάκισης 5 ετών για τον εμπρησμό, και
- στον Θανάση Σταμάτη, ποινή φυλάκισης 3 ετών για απόκρυψη της εγκληματικής δράσης των άλλων τριών.

Η φυλάκιση

Μετά την καταδίκη του, ο Β. Λυμπέρης μεταφέρθηκε στις φυλακές της Αίγινας, όπου όπως θυμάται ο τότε πολιτικός κρατούμενος Τάκης Μπενάς «κρατούνταν στα πειθαρχία όχι γιατί ήταν απομονωμένος σαν θανατοποινίτης, αλλά διότι οι ποινικοί κρατούμενοι δεν τον δέχτηκαν στις ακτίνες τους, απειλώντας μάλιστα να τον σκοτώσουν. Έτσι, ο Λυμπέρης δεν είχε καμιά επικοινωνία για όσο διάστημα έμεινε στην Αίγινα». Λίγο καιρό αργότερα, μετήχθη στις φυλακές Αλικαρνασσού και αμέσως τέθηκε σε απομόνωση. Για να καπνίσει έπρεπε να του δώσει φωτιά ο φύλακας, που βρισκόταν έξω από το κελί του, ενώ μπορούσε να βγαίνει στο προαύλιο μόνο μισή ώρα το πρωί και μισή ώρα το μεσημέρι, όταν οι άλλοι κρατούμενοι είχαν επιστρέψει στα κελιά τους. Μάλιστα, όσοι πολιτικοί κρατούμενοι βρίσκονταν εκείνη την εποχή στις φυλακές Αλικαρνασσού δέχτηκαν να περιορίσουν το χρόνο του προαυλισμού τους, ώστε ο Β. Λυμπέρης να μπορεί να προαυλίζεται λίγο περισσότερο, στο δικό τους, στενό διάδρομο.

Η εκτέλεση

Στις 4:20 το πρωί της 25ης Αυγούστου 1972, μπήκε στο κελί του μελλοθάνατου ο αρχιφύλακας Γιάννης Καβαλιεράκης και τον οδήγησε στο γραφείο του διευθυντή των φυλακών. Εκεί βρίσκονταν ακόμα, ο αντεισαγγελέας Πρωτοδικών Ηρακλείου Α. Νικολόπουλος, ο γραμματέας της Εισαγγελίας, ο Διοικητής Χωροφυλακής, ο νεαρός ιερέας Μανώλης Ανδριανάκης και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες. Με κάθε τυπικότητα, ο αντεισαγγελέας του ανακοίνωσε την απόφαση της εκτέλεσης. Διάβασε ακόμα την απόφαση του δικαστηρίου και την ποινή που του είχε επιβληθεί και στη συνέχεια του γνωστοποίησε την ώρα εκτέλεσης της ποινής. Σύμφωνα με τον Μ. Ανδριανάκη, με το άκουσμα της είδησης αυτής «ο Λυμπέρης κατέρρευσε. Σωριάστηκε σε μία καρέκλα. Είχε παραλύσει. Ήταν τόσο αδύναμος που δεν μπορούσε να ανάψει το τσιγάρο που κρατούσε στο χέρι του και το άφησε πάνω στο γραφείο».

Αλλά και όσοι ήταν συγκεντρωμένοι γύρω του, το ίδιο αμήχανοι και συγκλονισμένοι μπροστά στο επερχόμενο τέλος, ανέσυραν κάποια λόγια συμπάθειας και συμπράστασης.

Ο ίδιος ο Λυμπέρης, θα πρέπει να είχε διαισθανθεί ότι η κρίσιμη ώρα πλησίαζε, γιατί το προηγούμενο βράδυ είχε ζητήσει από έναν δεσμοφύλακα μολύβι και χαρτί για να γράψει ένα σύντομο γράμμα αποχαιρετισμού προς τη μητέρα του (διατηρείται η σύνταξη και η ορθογραφία του πρωτοτύπου):

«Αγαπημένη μου μητέρα,

σε πίκρανα και σε γέμισα πόνο και θλίψη, καθώς και τον πατέρα, τα αδέρφια μου, τον Γιάννη, τη Σοφία, το Φλωράκι και τη νονά. Μητέρα, θα πρέπει να ξέρεις πως βρισκόμαστε στην κοιλιά της Κλαυθμώνος. Κλαυθμυρισμός είναι η πρώτη φωνή την οποία εκβάλλει ο άνθρωπος, όταν αφήνει τα μητρικά σπλάχνα και ως ύπαρξις ιδιαίτερα καταλαμβάνει θέσιν εις τον κόσμον αυτόν.

Η πείρα της καθημερινής ζωής και η ιστορία της ανθρωπότητας τι άλλο μαρτυρούν παρά το ότι ο πόνος και η θλίψις είναι ο αχώριστος σύντροφος του ανθρώπου επί της γης. Κουράγιο μητέρα και στήριξε την ελπίδα σου στον παρήγορον Ιησούν Χριστόν, όπως την στηρίζω και εγώ. Προσευχήσου όπως προσεύχομαι και εγώ και θυμήσου ότι η Παναγία διήλθε την ψυχικήν ρομφαία, όταν αντίκρισε εις τον Σταυρόν νεκρόν τον Μονογενή Υιόν της. Ευχαριστώ και αναγνωρίζω τον αγώνα που δώσατε όλοι για την δικαίωσίν μου. Μην τρομάζετε με τα λόγια των κριτών μου, γιατί και αυτοί θα κριθούν. Υπεράνω όλων βρίσκεται ο

Θεός και Θεού θέλοντος τελείται κάθε απόφαση. Ευχαριστώ και τον υπέροχο κύριο Θεοδώρου (σ.σ.: τον συνήγορό του) που έδωσε πραγματική μάχη για μένα και τον θεωρώ νικητή και όχι ηττημένο.

Και μην ξεχνάς μητέρα, ότι ο Θεός επιτρέπει τον πόνο και την θλίψιν, χαρίζει όμως και υπόσχεται την ελπίδα και υπομονή. Υπομονή, λοιπόν, μητέρα και θα δοξάσουμε όλοι τον Θεό μια μέρα.

Βασίλειος Λυμπέρης»

Ήταν οι τελευταίες του γραμμές. Άφησε το γράμμα στο κρεβάτι του και παρακάλεσε να έλθει ο ιερέας της ενορίας Κων. Ασπετάκης για να τον κοιωνήσει. Μπροστά του, ο Β. Λυμπέρης δάκρυσε και παρακάλεσε «να τον συγχωρέσουν ο Θεός και οι άνθρωποι». Ωστόσο, δεν φανταζόταν πόσο είχε «κοντύνει» ο χρόνος για αυτόν, καθώς τις προηγούμενες ημέρες είχε δώσει χρήματα σε συγγενείς του προκειμένου να του αγοράσουν ορισμένα ατομικά είδη που θα τα χρειαζόταν την επομένη μέρα.

Ο Β. Λυμπέρης παρέμεινε στο γραφείο του διευθυντή για λίγη ώρα. Στις 5:15 η πόρτα του γραφείου άνοιξε, ο μελλοθάνατος με αργά βήματα διέσχισε το διάδρομο συνοδευόμενος από δύο χωροφύλακες και επιβιβάστηκε στο όχημα, που θα τον μετέφερε στον τόπο της εκτέλεσης, το πεδίο βολής της Σχολής Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού (Σ.Ε.Α.Π.) στην περιοχή «Δύο Αοράκια». Φορούσε μαύρο παντελόνι και λευκό πουκάμισο. Όπως αναφέρουν αυτόπτες μάρτυρες ήταν αδύνατος και αξύριστος, αλλά σχετικά ψύχραιμος.

Την παραμονή ο διοικητής της Σ.Ε.Α.Π κάλεσε όλους τους στρατιώτες του Λόχου Διοικήσεως, από τον οποίο θα έπαιρνε τους εθελοντές για τη στελέχωση του εκτελεστικού αποσπάσματος. Άρχισε να τους μιλά για τα εγκλήματα του Λυμπέρη. Να περιγράψει, καρέ-καρέ, πως έβαλε τη φωτιά και πως έκαψε τους τέσσερις ανθρώπους. «Σ' αυτόν τον εγκληματία αξίζει παραδειγματική τιμωρία» τους έλεγε. Τριάντα στρατιώτες προθυμοποιήθηκαν να πάρουν μέρος στην εκτέλεση. Από αυτούς επελέγησαν δώδεκα.

Σύμφωνα με το νόμο 3861/1929 «περί εκτελέσεως της θανατικής ποινής» την εκτέλεση πραγματοποιούσε στρατιωτικό απόσπασμα αποτελούμενο από 12 άνδρες και έναν αξιωματικό (σφαίρες μόνο στα έξι τυφέκια), ενώ με μεταγενέστερες εγκυκλίους και σύμφωνα με τον σωφρονιστικό και στρατιωτικό κώδικα οριζόταν ως ώρα της εκτέλεσης η στιγμή που χαράζει, ώστε ο μελλοθάνατος να αντικρίσει

για τελευταία φορά τον ήλιο. Μια πρόβλεψη φιλευσπλαχνίας στην αγριότητα του τελετουργικού...

Μόλις ο Β. Λυμπέρης έφθασε στον τόπο της εκτέλεσης, τον πλησίασε ο ιερέας και ύστερα ο γιατρός για να τον εξετάσει (σ.σ.: το πλέον παράδοξο ήταν πως ο κανονισμός προέβλεπε ότι ο μελλοθάνατος θα έπρεπε να είναι υγιής κατά τη στιγμή της εκτέλεσής του, αλλιώς η διαδικασία αναβαλλόταν!). Τελευταίος πήγε κοντά του ο αντιστασιακός. «Θέλεις να πεις κάτι; Έχεις καμιά τελευταία επιθυμία;» τον ρώτησε. «Όχι, τίποτα» απάντησε ο Β. Λυμπέρης. Δεν ήθελε ούτε να καπνίσει... Απέμεναν μόνο λίγα λεπτά για να ξημερώσει.

Ο Β. Λυμπέρης ζήτησε να του δέσουν τα μάτια. Ο επικεφαλής υπολοχαγός του αποσπάσματος ήρθε κοντά του και του πέρασε ένα λευκό μαντήλι. Μετά, δύο χωροφύλακες τον οδήγησαν, με τα χέρια δεμένα πίσω από την πλάτη του, σε έναν μικρό λόφο στην άκρη του πεδίου βολής. Στεκόταν απέναντι σε δεκάδες μάτια που τον κοιτούσαν και τους δώδεκα παραταγμένους άντρες του εκτελεστικού αποσπάσματος.

Ο αξιωματικός κατευθύνθηκε στο απόσπασμα και φώναξε: «Οπλίσατε - Επί σκοπόν».

Ο Μ. Ανδριανάκης θυμάται: «Όταν άρχισαν τα παραγγέλματα, κάποιοι κρύφτηκαν πίσω από το στρατιωτικό όχημα για να μην βλέπουν. Τα όπλα, τύπου Μ-1, "χόρευαν" στα χέρια των αντρών του εκτελεστικού αποσπάσματος. Εγώ έψελνα την προσευχή και τα μάτια μου ήταν στραμμένα σ' αυτόν τον άνθρωπο. Δεν αντέδρασε, δεν πανικοβλήθηκε, δεν φώναξε. Παραδόθηκε στη μοίρα του».

Το παράγγελμα «πυρ!» έσβησε μέσα σε μία ομοβροντία πυροβολισμών.

«Οι σφαίρες γάζωσαν το σώμα του, που έπεσε στο έδαφος σφιδάζοντας. Πως είναι ένα κοτόπουλο που του κόβεις το λαιμό και χτυπιέται κάτω, έτσι ήταν το σώμα του Λυμπέρη» λέει ο Μ. Ανδριανάκης.

Τον αχό των πυροβολισμών διέτρησε η σπαρακτική φωνή της μητέρας του Β. Λυμπέρη: «Βασίλη μου!».

Για λίγα δευτερόλεπτα, μερικές ματιές στάθηκαν πάνω της.

Μόλις κατακάθισε το σύννεφο της σκόνης που σήκωσαν οι σφαίρες, ήταν η σειρά του επικεφαλής υπολοχαγού να εκτελέσει τη χαριστική βολή. Όμως η ταραχή του ήταν έκδηλη και διέταξε έναν επιλοχία να τον αντικαταστήσει. Αλλά και ο επιλοχίας ήταν ταραγμένος. Άφησε το περίστροφο που κρατούσε και πήρε ένα

αυτόματο όπλο. Πλησίασε το πεσμένο σώμα του Β. Λυμπέρη, έστρεψε το βλέμμα του αλλού και πυροβόλησε. Λόγω του εκνευρισμού του, από το όπλο έφυγαν τρεις σφαίρες, παραμορφώνοντας το κρανίο του νεκρού. «Ο επιλοχίας αυτός, για πολλούς μήνες μετά, κυκλοφορούσε στο στρατόπεδο σαν αδέσποτο σκυλί και μονολογούσε ότι οι δικές του σφαίρες σκότωσαν τον Λυμπέρη. Του λέγαμε ότι, δέχθηκε έξι σφαίρες στην καρδιά. Εκείνος όμως είχε πάθει κάτι σαν ψύχωση. Ο διοικητής της Σ.Ε.Α.Π. τον απάλλαξε για έξι μήνες από τα καθήκοντά του» σημειώνει ο Μ. Ανδριανάκης.

Μόλις ο παριστάμενος γιατρός βεβαίωσε το θάνατο, το πτώμα παραλήφθηκε από μία νεκροφόρα και μεταφέρθηκε στο νεκροταφείο της Νέας Αλικαρνασσού. Εκεί βρισκόταν ήδη η μητέρα του, η οποία είχε καλύψει το πρόσωπό της με μαύρο μαντήλι και ο αδελφός του με τη γυναίκα του. Θρηνούσαν, αλλά διατηρούσαν ακέραια την αξιοπρέπειά τους. Μόνον όταν έφθασε το φέρετρο, η Σοφία Λυμπέρη ξέσπασε: «Βασίλη μου, που είσαι; Τι σου κάνανε;».

✘ Το πτώμα του Β. Λυμπέρη τάφηκε στο νεκροταφείο της Ν. Αλικαρνασσού, σε έναν τάφο που είχε ανοιχτεί τα χαράματα, λίγη ώρα πριν από την εκτέλεση. Αυτόπτες μάρτυρες ανέφεραν πως ακόμα και οι νεκροθάφτες είχαν επηρεαστεί από το ζοφερό κλίμα των στιγμών. Αργότερα, τα οστά του τοποθετήθηκαν στο οστεοφυλάκιο του νεκροταφείου, σε ένα κιβώτιο με τη φωτογραφία του.

Την ίδια μέρα, επρόκειτο να εκτελεστεί στην Κέρκυρα και ο συνεργός του Β. Λυμπέρη, Παύλος Αγγελόπουλος, ο οποίος επίσης είχε καταδικασθεί από το Κακουργιοδικείο Αθηνών με την ποινή «τετράκις εις θάνατον». Όμως η εκτέλεση της θανατικής ποινής ανεστάλη επ' άοριστον, λόγω του νεαρού της ηλικίας του: ο Π. Αγγελόπουλος ήταν τότε μόλις 18 ετών. Μετά από τρία χρόνια, η ποινή του μετατράπηκε -σύμφωνα με το νόμο- σε ισόβια κάθειρξη. Ήταν ο άνθρωπος στον οποίο σταμάτησε, ουσιαστικώς, η εφαρμογή της θανατικής ποινής στην Ελλάδα. Ο Θ. Καπρέτσος και ο Θ. Σταμάτης αποφυλακίσθηκαν μερικά χρόνια αργότερα, ενώ στον Π. Αγγελόπουλο απονεμήθηκε χάρις στα μέσα της δεκαετίας του 1990.

Είναι συγκλονιστικό, πάντως, ότι ο Β. Λυμπέρης είχε ζητήσει να του επιβληθεί η θανατική ποινή για την πράξη του, απολογούμενος στον ανακριτή, λίγες μόλις μέρες μετά τη σύλληψή του. «Ο κάθε άνθρωπος δημιουργεί κάτι στη ζωή του. Αυτό που δημιούργησα εγώ δεν υπάρχει πλέον. Γιατί να ζω;» είχε πει χαρακτηριστικά. Έτσι, στις 25 Αυγούστου 1972 στάθηκε απέναντι από το εκτελεστικό απόσπασμα. Χωρίς να το γνωρίζει, εκείνο το πρωί περνούσε, κατά

κάποιον τρόπο, στην ιστορία...

Ήταν ο τελευταίος θανατοποινίτης, που εκτελέστηκε στην Ελλάδα.

Πηγές

eglima.blogspot.com | eglima.wordpress.com | kleopatra.pblogs.gr